

Inteligence u Patočky

Patočka kdysi (před více než třiceti lety) vyjádřil (ovšem poněkud opatrně) přesvědčení, že ve společnosti mají a musí intelektuálové získat jakýsi „vliv na veřejnost, jehož je třeba, aby celá společnost měla pocit, že se v ní na základě nahlédnutí dá podniknout něco kladného, co může čelit zhoubným vývojovým zjevům“ (*Intelligence a opozice*, in: *O smysl dneška*, Praha 1969, s. 7). „Že duševní pracovníci, hlavně studenti, jdou na ulici, že organizují pouliční boje nebo okupační stávky jako dříve jen dělníci, že se kongresy spisovatelů stávají událostmi prvního řádu, na kterých neviditelně dochází již k politickým změnám, pro to vše byly dříve náznaky, ale žádné skutečné příklady. Zde vystupuje nový element společnosti, /8/ síla, s jejíž působností bude zřejmě od nynějška nutno na dlouhou dobu již počítat, síla, o níž lze říci, že každý politik, který tak neučiní, bude litovat. „ (s. 7-8). Tato neo-marxistická (či spíše marxo-logická) argumentace, která pak ještě pokračuje, stojí v dost silném napětí s Patočkovým důrazem na ono „nahlédnutí“, jež je svěřováno právě intelektuálům, aby bylo možno celospolečensky čelit „zhoubným vývojovým zjevům“

(Písek, 991226-2.)